

B E R E K E T

2005-3

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Adana Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanır

ÇİLEK VE ÖRTÜALTI SEBZE YETİŞTİRİCİLİĞİNDEKİ YABANCI OT SORUNLARI

Dr. Eda AKSOY

Adana Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü

Yabancı ot nedir ve nasıl zarar verir ?

Yabancı otlar yararından çok zararı olan bitkiler olarak tanımlanırlar. Üretim alanında kültür bitkisiyle ışık, besin yada su gibi büyüme faktörleri için rekabete girerek kültür bitkisinin zayıf gelişmesine neden olurlar. Bunun yanı sıra bazı yabancı otlar hastalık yada böceklere konukçuluk ederek kültür bitkisine dolaylı yollardan da zarar verebilirler.

Örtüaltı sebze ve çilek yetiştiriciliğinde hangi yabancı otlar sorundur ?

Örtüaltı sebze ve çilek yetiştiriciliklerinde horozibiği türleri, semizotu, it üzümü, kirpi darı türleri, topalak, kaz çimi, pire otu, darıcan türleri ve acı üçgül gibi yabancı otlar sorun oluştururken, özellikle domates ve patlıcan ekim alanlarında ise yukarıda adı geçen yabancı otların yanında, parazit bir yabancı ot olan canavar otu da problem olmaktadır.

Horozibiği

Semiz otu

Topalak

Mavi çiçekli canavar otu

Yabancı otlarla mücadelede neler yapılmalıdır ?

- 1) Öncelikle üretim alanlarına dışardan yabancı ot tohumlarının girişinin engellenmesi gerekir (Temiz su ve temiz alet-makinelerinin kullanımı).
- 2) Üretim yapılacak alanda kullanılan çiftlik gübresinin iyice yanmış olmasına dikkat edilmelidir. Aksi takdirde hayvanların sindirim sisteminden canlı olarak atılan yabancı ot tohumları, yanmamış gübreyle birlikte ekim alanına dağılabilir.

Adana Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü, 01321 Yüreğir ADANA

TLF.: (322) 321 95 81-82

FAX.(322) 322 48 20

ÇİLEK VE ÖRTÜALTI SEBZEDEKİ YABANCI OT SORUNLARI

B E R E K E T

2005-3

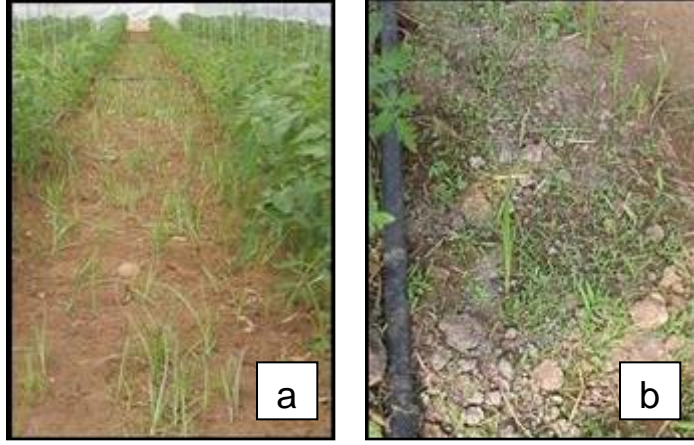

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Adana Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanır

3) Ekim yada dikim öncesi yapılan solarizasyon işlemi yabancı otları kontrol etmede oldukça başarılıdır. Bu yöntemle toprak sıcaklığı yükseldiği için, özellikle tek yıllık dar ve geniş yapraklı pek çok yabancı otun tohumları canlılığını yitirir (Şekil 1). Ancak bu yöntem örtü altı sebze ve çilek ekim alanlarında sorun olan topalağa karşı yeterli etkiyi gösterememektedir (Şekil 2 a-b). Ayrıca solarizasyon+toprak fumigantlarının düşük dozu birlikte kullanılabilir.

Şekil 1. Solarizasyon yapılan çilek alanında (S=solarizasyon) yabancı ot yoğunluğu çok düşükken, solarizasyon yapılmayan alanda (K=Kontrol) bu yoğunluk oldukça yüksektir.

Şekil 2. Solarizasyon yapılan bir domates serasında bir tek topalak sorun olurken (a), solarizasyon yapılmayan bir serada suyun ulaştığı her yerden yüzlerce yabancı ot tohumu çimlenmektedir (b).

DİKKAT: Solarizasyondan sonra asla derin toprak işleme yapılmamalıdır. Sırtlara dikim yapılacaksa mutlaka önce sırtlar oluşturulmalı daha sonra solarizasyon yapılmalıdır. Aksi taktirde önce solarizasyon yapıp sonra sırtlar oluşturulursa, toprağın üzerindeki sıcaktan canlılığını yitirmiş yabancı ot tohumları alta, alttaki canlı tohumlar ise üste çıkacağından yapılan solarizasyon işleminde amaca ulaşamayacaktır.

4) Çilek yetiştiriciliğinde siyah malç uygulaması ile sıra üzerindeki yabancı ot yoğunluğu etkili bir şekilde azalmaktadır (Şekil 3).

Şekil 3. Çilekte siyah malç uygulaması

5) Yukarıda sayılan bu uygulamaların yapılmasına rağmen üretim alanında hala yabancı ot varsa bunlar tohum bağlamadan önce elle çekilmeli, biçilmeli yada çapalanmalıdır.

DİKKAT: Canavar otları elle çekildiğinde bunlar sera içinde bırakılmamalı derin bir çukur içine atılıp üzeri toprakla örtülmeli yada yakılmalıdır.

6. Sebze ekim alanlarındaki değişik yabancı ot türlerine etkili bazı herbisitler (yabancı ot öldürücü ilaçlar) de bulunmaktadır. Bu herbisitlerin kullanımında ilgili konu uzmanlarından önerileri alınmalıdır.